

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrške Slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Čena Novin za leto je vezkoml na njegov naslov 8 K.
Škúpane od deset voo 6 K.

Naročniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijina List“ i na konci leta „Kalendar Srca Jezušovoga.“

Čena odnega drebca je doma 10 filerev.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.

K tomú se more pošlati naročnine i vsi doplati, ne
pa v tiskarno ali v Črenšovoe.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Črenšovcih, Cserföld, Zalamegye.

Nedela IV. po Risalih.

*Vsa ostavivši, nasledovali so njega.
Luk. V.*

Denešnji evangeliom nam pripovida čudno ribolovljenje. Šimon Peter je celo noč lovio ribe pa nika ne zgrabo, na reč Jezušovo je razprestro mreže i takso vnožino rib so zagrno, da so kivati mogli tivarišom, ki so bili vu drugoj ladji. Groza je pa obišla Šimona i vse, ki so ž njim bili. Jezuš je njemi pravo: Ne boj se, od sega mao boš ž ljudi lovio. I vopotegnovski k zemli ladje, vsa ostavivši nasledovali so njega. Tak je bio pozvani Šimon Peter za vučenika Kristušovoga. I pozvanje je Peter sprejeo, on i njegovi tivariši so vse ostavili, mreže, ladje, ženo i so nasledovali Kristuša.

I mi smo dužni nasledovati Kristuša. Ne nam je dano apostolsko pozvanje, nego dano nam je, zapovedano nam je, da edno i drugo ostavivši nasledujemo Kristuša. Prvo je, či ščemo Kristuša nasledovati, moremo zavržti zemelska dela. Kristuš pravi: Či stoj ne odpove vsemi, ka ma, ne je mene vreden. To vam zato naprej prinesem, da se ne smete vu zemelska dela vtopiti. Mejte svoje skrbi, rovajte zemlo, nego vu dūhi bodite tak, liki bi nika ne meli. Naj vam žmetno ne spadne, či vas nesreča dosegne, či se morete ločiti. Ločiti od vase žene i dece. Ešče i svoje telo moremo zavržti, svojo pamet i volo zatajiti i streti. Kristuš pravi: Či stoj šče za menom iti, naj se be zataji i naj na sebe vzeme svoj križ vsaki den i tak me naj nasleduje.

I kak bodemo Kristuša nasledovali? Ob prvim vu poniznosti. Sam pravi: Včite se od mene, ar sam krotek i poniznoga srca. Ob drugim vu smilenosti. Opomina nas: Bodite milostivi, iki vas Oča je milostiven. Ob tretjim

vu lūbeznosti. Kristuš pravi: To je moja zapoved, da lūbite eden ovoga, kak sam jas vas lūbo. Ob štrtim vu tūplenji. Sv. Peter piše: Kristuš je trpo za nas, vam je nihao vzgled, da bi nasledovali njegov sled.

To so ravne poti vu nebesa: kak se že vu knjigah modrosti čte: Pravičnoga je Bog po ravnih potih pelao i njemi je pokazo božje kraljestvo. Amen.

Bojna.

1. jun. Na zahodnom bojišči pri Yperni so se sovražni napadi ne posrečili. Francozi so se obvūpno branili i napadali pri Soissoni. Besno bitje se je na dobro nemcov prevrglo. Več jezera možov so vlovili. — Švičarski časniki pišejo, da se francoška vlada namerava z Pariza v Bordeaux preseliti. Ministerski predsednik Clemenceau je proti. — Francuški časniki pišejo, da je general Foch odgovoren, da so ga nemci zašobatili.

Šesti dem nemške ofenzive so nemci ne več tak hitro naprej šli, kak prvle. Pri Chateau Thierry strli francoze. Zdaj že so samo 55 km dalec od zvūnešnje trdnjave Pariza. Vu slednjih pet tjednih so nemci vlovili 175 jezer vojakov, več kak 2 jezer štūkov vu svoje roke dobili. Nemci so čas dobili s tem, da francozi z daleka morejo voziti reserve. I k nemcom se paščijo reserve, na potah je vse čarno od vojakov kda se spravijo vkūp na veliko bitje, što bi to znao povedati? — Na Taljanskem so taljani šteli prek vode Piave priti, naši so njim s štūkami i s minami prekratili. Švičarski časniki pišejo, da taljanje na Tirolskem ščejo začniti ofenzivo.

Francozi so s vsov močjov napnoli, da bi nemca gori zadržali. 4. jun. so

nemci že samo 50 km. od Pariza. Je li je Hindenburga cil Pariz, nišče ne ve. Francoški ministerski predsednik pravi, da cil nemcov je francoske reserve na nikoj spraviti. To je ešče ne prava nemška ofenziva, ta ešče pride potem toga.

Vojni svet entente v Parizi izjavi, da nemška vlada s vsov močjov se obrnola proti zahodnomi fronti i obvūpno odločitev šče dosegnoli prvle, kak bi se zuala cela američka pomoč razvijati. Nemcom se je napad vu začetki posrečo i svoje napade gotovo bodejo ponovili i tak žmetni dnevi čakajo na zavezne države. S pomočjov Amerikene pūstijo, pa bi njim nemci reserve semleli. Entente s vūpanjom čaka konec. Odločili so, da ni ednoga slobodnoga naroda na svetine zapūstijo. Slobodne narode rešijo. — Nemci so tri železnice pretrgali, s tem dosegnoli, da na fronti žmetno prevažajo francoške čete. Francozi šo pri Verduni dosta čet v kraj vzeli, mogoče je, da slabost fronta nemci izrabijo.

9. jun. Na zahodnom bojišči je bitje henjalo. Francozom se je posrečilo iz boja se potegnoli. Švičarski časniki pišejo, da zdaj entente začne ofenzivo. Američki državni tajnik Lausing je govorio. Nemci zdaj pa bodo, prej, mir ponūjali. Nego kda smo se smeli vu največše bitje zgodovine, je pravo, norija bi bila od nas zdaj henjati. — Vu blizini američkoga morskoga obrežja so nemški podmorski čuni potopili 4 ladje. Za toga volo so pristanišče New-Yorka zaprli.

Dom i svet. — Glási.

Nove petkoronske bankovce namerava izdati Austrijska — Vogrska banka. Povešana Horvatska. Zagrebške „Novosti“ pišejo: Dalmacija bi se mela

pridružiti Hrvatski, Bosna i Hercegovina postanela banovina s svojim banom i saborom, banovina bode pošiljala 40 poslancov v budimpeštanski parlament.

Slana. Tak dolgo je mrzlo bilo slednje dni maja i prve dni junija, da je 5. junija zarankoma slana spadnola, po dolah i ravninah je pozebo grah, krumpič i tikvi. Po bregah nega kvara.

Z nikšega sada, zvün sliv, ne slabodno žganico žgati. Centralne žganjarije iz prek vzetih poletnih, ranih sliv deset procentov, iz jesenskih sliv pa 35 procentov sliv so dužne obdelati na marmelad, lekvar ali je pa posušiti.

Včele so šviljo Marijo Maurer — v Prajteneki na Koroškem — kda je lovila mladi roj, tak močno spikale, da je kmali potem mrla.

Požar v Stambuli. V Carigradi (Konstantinapol) je ogen vövdaro 30. maja, velki del Stambula je vničo. Hše so većinom lesene, kak vobče v jutrovskih mestih.

M. C. vojak z Žižkov je dao na samostan v zahvalo sv. Držini 100 kor.

Vdobljeni so penzi Fartely Števan 10 kor.

Armada do mlatitvi ešče potrebuje 5 jezero vagonov silja. Rekvizicije so telko menje prinesle, nego teh 5 jezero vagonov moremo vsakojački zagvüšati. Vlada zdaj namerava menjanco napraviti. Ki od sebe i od svoje živine od trgne živež, da njemi za fal ceno blago, kak ti: Novo šker za konje 98 25 k, nūcano šker 50 — k., nove kola 700 — k., cukar 1 kg 2 20 k, obütel — pár 63 — k., vojaški stof, boljši 1 meter 36 72 k., grobi 1 meter 19 26 k. lenove konce, 1000 metrov 8 — k., poplate 1 kg 14 — k., leder 1 kg 16 — petrol 1 kg — 36 k.

Dragša de pošta od 15 junija. Karte 10 fil., pismo 20 fil.

Prehranjevalni minister je odredo rekvizicijo svinj. Do 15 ga junija se more rekvizicija dokončati.

Maximal cena črešenj do 18. junija 1 kg 2 50 K.

Žalosten sad bojne je velko preklinjanje. Eden vojak je Novine proso, naj dōnok kaj dobroga de si znao prečteti, zato ka na vse kraje je velko psüvanje.

Svetek Marije Pomoč Kristjanov. Na Risalski ponedek se je v Marijanišči v Veržeji z lepov slovesnostjov obhajao svetek Pomočnice Kristjanov. Žalibog je velka Müra na stotine ljudstva nazaj poslala. Prišle sta pa vseedno dve procesiji iz gornjega kraja nad Radgono. Tüdi iz okdice je lepa

množina ljudstva prišla k Mariji. Slovenost svetka je podignola navžočnost milostnoga g. Jan. Smrekar, prelat iz Ljubljane, sal. sotrudnik. Oni, človek prave pobožnosti do Marije in lep vzgled krsčanskoga zatajevanja, so meli dve navdüşeni predgi; njüve misli so šle od srca do srca; v mnogom srci so vužgale te reči novo lübezen do Marije, od povekšale zavüpanje v Marijino pomoč. so vzbudile trden sklep z Marijinov pomočjov poboljšati svoje življenje. Ob pol enajstih je bila pontifikalna sv. meša na prostom. Ob dve ma se je začela procesija s podolov Pomočnice Kristjanov. Pred Marijov je šlo više tresti v belo oblečenih deklic s zelenimi venčkami na glavi, za Marijov pa vse navzoče ljudstvo. Med procesijov so se spevale štiriglasno Lavretanske litanije z odpevi; med tem so vsi romarje, vsaka fara posebi, spevali svoje najlepše pesmi v čast M. Pomočnici Kristj. Po procesiji je navzoče ljudstvo sprejelo sveti blagoslov, naj bi blagoslovljeni bili njega trüdi, njegove prošnje in želje v düševnom, telovnom in svetskom življenji, Marija gotovo ne zapüsti one, ki Njo lübijjo, njeno čast razširjajo, ki v Njo zavüpajo.

Papirnati penezi. V Austro-Vogrski je v prometi za 22 milijard papirnatih penez. Zaklad zlata i srebra austro-ogrskke banke je s koncom decembra 1917 zuašao 381 milijonov koron. Potem nōne po milijarda papirnatih penez ne pokrito z zlatom i srebrom.

Mrtveci letijo. Večkrat se zgodi, da letalni stroji (mašini) vu zraki plavajo potem, da so njihovi voditelje že mrtvi. Angluški časnik „Daily Chronicle“ piše: Eden Bristol mašin se je vu zrak püsto, vu visini 3500 metrov je v boj prišo s ednim nemškim mašinom. Prišlo je več angluških i nemških mašinov. Za kratek čas se je angluški mašin niže püsto, potem je pa odleto, da so ga več ne vidii. Daleč je odleto, potem na zemlo spadno, kda je ne več benzina bilo.

Semenje. Drago je semenje žmetno se dobi kúpiti. Sami si spravljajte semen. Za salato nihamo najlepše glave. Najlepše ogorke moremo nihati, dugo je zoriti, semca posüšiti (ne na peči), na sühom mesti shraniti. Nikaj ne vredna je ona gospedinja, štera vsikdar za drage peneze kúpüje semenje.

Bočkorje. Letos je dosta bočkorov na slivah. Zrok so nikše gobe. Mogli bi „bočkore“ pobrati i poničiti.

Človeče meso na trgi. Vu türsko-arabskom mesti Mossul je eden arabski

tržec malo deco s cukrom vu svojo hišo vabo, moro je, na falate razseko i pečeno na trgi odavo. Vu njegovoj hiši so naišli ostankov dvajseti vmorjene dece. Na galge so ga osodli, žene so njemi prvle vlase posküble, s kamenjom skukle tak, kak na pol mrtev je prišo na visle.

Mraz, šteri je kre Müre dosta kvara včino, je lado vu karpatah, na severnom kraji vogrskke dežele. Mraz je bio v Berlini, v Potsdami, v Sleziji i na Saksonskom. — Leta 1875. 22. maja je tüdi tak velki mraz bio, ešče vekši. Teda je ešče drevje zmrzno, vse čarno gratalo.

Poizvedalno železo pri rekviziciji. Te čas so rekvirirali, da so nika čednoga naišli. Prehranjevalni minister prepörača dugi železen bot, šteri je na konci ospičeni i na kraji lüknjo ma. Či železo notri potisnejo vu oslico, v žakeo ali v lado, kde je silje shranjeno, ništerno zrno ostane vu lükaji.

Jaz verna oztanem!

Slovenka sam z goričke vesi,
na bregi hiža mi stoji,
tovariš mi je beli angel,
on vodi moje vse poti.

Či grem na prosto, je pri meni,
ponosno kaže mi dole:
„Zapomni, prav ne pozabi,
to last slovens je dece.“

Razlega pesen e po bregab,
doni prijazno nje odmev:
„Poslužaj, pravi, deva moja,
slovenskih dečkov to je spev.“

Či grem na cintor gledat grobe;
„Ne boj se, moja!“ mi veli.
„Ne boj se, ne so tüji grobi;
slovenski rod pod njimi spi.“

Či srečam deco z šole iti,
šepeče tiho mi v vüho!
„Badoči narod, sini Slave,
pripravnidati krv za njo.“

Či gledam lepe, krasne zvezde,
prebiram njih brezkončni broj:
„Čez tisoč let bliščijo one,
na revni rod slovenski tvoj.“

Naprej naj stopi, ki si misli,
uničiti Sloven v dom!
Grobavi se pred ujim odprejo,
zadeoga bode smrtni grom!

Naprej, očetov izdajalci!
Poglejte veraih zvezd obraz;
naj one sodijo vam dela,
po šterih padli ste od nas!

Slovenka jaz ostanem verna,
podam za narod vse moči,
naj tem hitreje zvezda prosta,
na glavi njemi zablšči, R. J.